

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ (Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU (Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU (Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

<i>OBSAH</i>	2
<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ</i>	3
RADA PRO VŠEOBECNÉ ZÁLEŽITOSTI: POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....	3
ČERNÁ HORA.....	4
ISLAND.....	5
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i>	6
SUMMIT EU-RUSKO.....	6
SINGAPUR: DOHODA O VOLNÉM OBCHODU.....	7
ZMĚNY KLIMATU: KONFERENCE V DOHA.....	8
IZRAEL, PALESTINA.....	10
ZASEDÁNÍ RADY 10. PROSINCE 2012.....	11
NOVINKY Z EVROPSKÉHO PARLAMENTU.....	12
<i>DOKUMENTY SZBP EU</i>	13

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

RADA PRO VŠEOBECNÉ ZÁLEŽITOSTI: POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

Pozadí

Dne 11. prosince 2012 se na zasedání Rady pro všeobecné záležitosti projednávala politika rozšíření v kontextu nedávné zprávy Komise k této politice.¹

Makedonie/FYROM

Komise již počtvrté ve své výroční zprávě doporučila zahájení přístupových rozhovorů s Makedonií/FYROM a tentokrát vyvinula vyšší tlak než obvykle, naznačila, že v sázce je důvěryhodnost EU a projevila ochotu vypracovat plán řešení sporu o název státu.

Rada zahájení přístupových rozhovorů dlouhodobě odmítá zejména kvůli řeckému vetu kvůli sporu s FYROM o název „Makedonie“; jednání Rady skončila stejně i tento rok: Řecko chce nejprve vyřešit spor o název, potom může dojít k zahájení přístupových rozhovorů.² Stanovisko Řecka bylo tentokrát navíc podpořeno Bulharskem, podle něhož „se nelze stavět za zemi, která selhává při pěstování dobrých sousedských vztahů“. Bulharsko svoji podporu FYROM podmiňuje podepsáním dohody o dobrých vztazích a ustavením různých formátů vzájemného setkávání: pravidelného ročního mezivládního setkání a pracovních skupin, které by měly navrhnout konkrétní formy posílení vzájemné spolupráce.³ Česká delegace si vytkla za cíl podpořit Makedonii ve smyslu konkrétního výhledu na možnost otevření rozhovorů v červnu 2013.⁴ Podle konečného znění závěrů Rada rozhodne o dalších krocích na základě zprávy Komise, která by měla být publikována na jaře 2013. Ohled bude brán především na pokračování reform, dobré sousedské vztahy a pokrok v záležitosti sporu o název.⁵

Albánie

Komise ve své zprávě Albánii sice chválila s tím, že bylo konečně dosaženo konce politické blokády mezi vládou a opozicí, ale udělit zemi kandidátský status prozatím nedoporučila. Rada s odvoláním na Komisi Albánii kandidátský status podle očekávání neudělila, což znamená, že přihláška Albánie do EU z roku 2010 je zamítána již tři roky. Tento faktický neúspěch v Albánii vedl k vyostření již tradičně napjatých vztahů mezi vládou a opozicí.⁶

¹ Pro obsah zprávy Komise viz Přehled SZBP říjen 2012, Hodnocení Komise, [ZDE](#).

² [Balkaninsight.com](#), EU Council of Ministers to Discuss Macedonian Bid, 10. 12. 2012, [ZDE](#).

³ [Balkaninsight.com](#), Bulgaria Sets Terms For Aiding Macedonia's EU Bid, 30. 11. 2012, [ZDE](#).

⁴ Mandát pro delegaci ČR na zasedání Rady pro obecné záležitosti dne 11. prosince 2012 v Bruselu, 17. 12. 2012.

⁵ Závěry Rady, 11. 12. 2012, [ZDE](#).

⁶ [Balkaninsight.com](#), Albania Parties Trade Blame For Failed EU Bid, 13. 12. 2012, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Srbsko

Komise prozatím nedoporučila zahájení přístupových rozhovorů; jí stanovené podmínky k tomuto kroku (řešení problémů severního Kosova při zachování územní celistvosti Kosova) jsou navíc v Srbsku vnímány jako de facto uznání Kosova. Rada tedy s odvoláním na Komisi odročila rozhodnutí na první půli příštího roku s tím, že hlavní podmínkou je právě zlepšování vztahů s Kosovem. Rada nicméně nebyla vnitřně jednotná s tím, že např. Itálie, Rakousko, Řecko, Kypr nebo ČR podporovaly zmínění konkrétního termínu pro otevření přístupových rozhovorů, naopak Německo, Velká Británie nebo Nizozemsko trvaly na nutnosti ověřit kvalitu implementace již dosažených dohod s Kosovem, což nedovoluje hovořit o konkrétním datu. Podle komisaře pro politiku rozšíření Štefana Füleho je reálné, že při stávající dynamice rozhovorů Bělehrad-Priština bude možné otevřít přístupové rozhovory již v červnu 2013.⁷

ČERNÁ HORA

Pozadí

S Černou Horou byly v červnu 2012 zahájeny přístupové rozhovory; Komise ve své zprávě z října 2012 zhodnotila její dosavadní pokrok na cestě k EU jako „postačující“; za největší problém pak označila korupci a organizovaný zločin.

Aktuálně

Dne 18. prosince 2012 se konala přístupová konference, na níž byla otevřena a současně prozatímně uzavřena první kapitola *acquis communautaire*: věda a výzkum (25). Černá Hora by nyní jako podmínku dalšího formálního pokroku rozhovorů měla přijmout akční plány pro oblasti kapitol 23 (soudnictví a základní práva) a 24 (spravedlnost, svoboda, bezpečnost). V provádění reformy by Černé Hoře měly pomoci prostředky ve výši 21,3 milionu eur, jejichž uvolnění v rámci nástroje pro předvstupní pomoc (IPA) oznámila Komise rovněž 18. prosince.⁸

⁷ Balkanisight.com, EU: No Date for Serbia Accession Talks, 11. 12. 2012, [ZDE](#).

⁸ Europolitics 4552, Podgorica opens first negotiating chapter, 19. 12. 2012.

ISLAND

Pozadí

Podle posledního hodnocení Komise islandský přístupový proces „pokračuje dobře“, jakkoli se časově zpožďuje za původními plány; spíše než s plněním podmínek vstupu bude mít Island problém s neochotou občanů ke vstupu do EU, s řešením sporů s Velkou Británií a Nizozemskem (týkají se kompenzací věřitelů po pádu banky Icesave) a s vyjednáváním o podmínkách rybolovu.⁹

Aktuálně

Dne 18. prosince 2012 se konala přístupová konference, na níž bylo otevřeno šest kapitol *acquis communautaire* (1 - volný pohyb zboží, 16 – zdanění, 17 - hospodářská a monetární politika, 22 – regionální politika a koordinace strukturálních nástrojů, 27 – životní prostředí, 30-vnější vztahy) a jedna byla uzavřena (8 - konkurence). Celkově je tak otevřeno 27 z 35 kapitol a 11 bylo uzavřeno.¹⁰

K přístupovému procesu Islandu se v Zahraničním výboru (AFET) Evropského parlamentu (EP) připravuje návrh usnesení, podle jehož předběžného znění EP v zásadě chválí přístupový proces ve všech jeho rozměrech, zvláště pak uzavření kapitoly 31 (Zahraniční, bezpečnostní a obranná politika), protože situace v této oblasti byla komplikovaná vzhledem k charakteru těchto politik na Islandu (Island je zemí bez ozbrojených sil). Znepokojení naopak EP vyjadřuje nad rozpory ohledně vstupu do EU na islandské politické scéně. EP upozorňuje na to, že spory Islandu s Nizozemskem a Velkou Británií dosud nebyly dořešeny a vyzývá k tomu, aby v rámci revize rybolovné politiky, která v současnosti probíhá, Island i EU zaujaly konstruktivní postoj.¹¹

⁹ Na Islandu je dlouhodobě většina obyvatel proti vstupu do EU (podle výzkumů z října roku 2012 je 57,6 % voličů proti, 27,3 % pro), problematická kapitola rybolovu zatím nebyla otevřena. Dílčího pokroku se dočkalo řešení dluhů Islandu vůči nizozemským a britským střadatelům po pádu banky Icesave, kde dne 18. září 2012 rozhodl soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (EFTA), že Island musí v souladu s evropským právem poškozeným věřitelům zaručit minimální kompenzaci 20 tisíc eur. Pokrokem jsou i tři částečné platby přednostním věřitelům ze strany Islandu. Řízení proti Islandu nicméně stále probíhá, tj. spor dosud dořešen nebyl, na což poukazuje např. návrh zprávy Evropského parlamentu ([ZDE](#)).

¹⁰ EU Commission Press Release, EU and Iceland: over two thirds of negotiation chapters now open, 18. 12. 2012, [ZDE](#).

¹¹ Návrh zprávy Evropského parlamentu k dispozici [ZDE](#).

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

SUMMIT EU-RUSKO

Popis problematiky

Ve dnech 20.-21. prosince 2012 se v Bruselu konal 30. summit EU-Rusko. Poslední summit se konal v červnu 2012 v Sankt Petěrburgu a byl poznamenán zvýšeným napětím spojeným s konsolidací moci v Rusku po parlamentních (prosinec 2011) a prezidentských (březen 2012) volbách. V nedávné paměti jsou ale rovněž výsledky summitu z prosince 2011, který přinesl odsouhlasení vstupu Ruska do Světové obchodní organizace (WTO) a první kroky směřující k vízové liberalizaci.¹²

Jednání v institucích EU

Ke vztahu EU-Rusko se v minulých měsících opakovaně vyjádřil Evropský parlament (EP).

- V usnesení z 13. 12. 2012 hovoří Evropský parlament o nové dohodě mezi Ruskem a EU. Vzájemné vztahy dosud fungují v rámci dohody z roku 1997, která je již řadu let považována za zastaralou. Podle Evropského parlamentu Rusko postrádá snahu o vybudování skutečného strategického partnerství (např. v oblasti implementace mezinárodního práva nebo prevence konfliktů), přesto je ale potřeba novou dohodu zastřešující vzájemné vztahy dojednat. EP doporučuje lépe sjednotit politiky jednotlivých členských států vůči Rusku na unijní rovině, zaměřit se během jednání o dohodě na stav a dodržování lidských práv, nezávislost soudního systému, prostředí pro rozvoj občanské společnosti v Rusku. Orgány EU by také měly trvat na ukončení šíření zbraní z Ruska do zemí, na něž EU, OBSE a OSN uvalily zbrojní embargo.¹³
- V usnesení z 26. října 2012 se EP věnuje vstupu Ruska do WTO. Podle EP Rusko není prozatím schopno a ochotno dostát svým všem svým závazkům z členství ve WTO vyplývajícím (např. zadávání státních zakázek zvýhodňuje domácí subjekty, Rusko zakázalo dovoz živých zvířat z EU a sezónně limituje dovoz cukru). EP vyzývá Rusko, aby tyto protekcionistická opatření zrušilo.¹⁴
- V usnesení z 13. září 2012 Evropský parlament protestuje proti politickému zneužívání justice v Rusku (zmiňuje např. případy Anny Politkovské, Natálie

¹² Přehled SZBP červen 2012, Summit EU-Rusko, [ZDE](#).

¹³ Europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 obsahující doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost týkající se jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem, 13. 12. 2012, [ZDE](#).

¹⁴ Europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. října 2012 o obchodních vztazích mezi EU a Ruskem po přistoupení Ruska k WTO, 26. 10. 2012, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Estěmírovové, Anastázíe Barbuřové, Stanislava Markelova a Sergeje Magnítského a nedávné odsouzení členek skupiny Pussy Riot).¹⁵

Dokument Rady zabývající se přípravou summitu naznačuje značný překryv mezi politikou Rady a požadavky EP: Rada chce mimo jiné právě přimět Rusko k tomu, aby dodržovalo závazky plynoucí z členství ve WTO (EU dokonce zvažuje podání stížnosti k WTO¹⁶, na což Rusko reaguje hrozbou podání stížnosti u téže organizace kvůli třetímu energetickému balíčku EU¹⁷), protestovat proti zhoršování lidskoprávní situace a oživit jednání o dohodě zastřešující vzájemné vztahy. Rusko naopak tlačí na vízovou liberalizaci (EU tento cíl sice neodmítá, ale je pro ni dlouhodobou záležitostí; nedávno nesouhlasila se zrušením vízové povinnosti pro držitele služebních pasů) a kritizuje vývoj energetického trhu v EU (předmětem neshod je např. rozšiřování pravidel vnitřního trhu na sousedy, diverzifikace zdrojů plynu nebo antitrustové vyšetřování Gazpromu Komisí).¹⁸

Výstupy summitu

Výše zmíněné sporné body vzájemných vztahů přetrvávají: na výtky ohledně lidských práv odpověděla ruská strana nařčením z diskriminace ruských obyvatel v pobaltských státech a na řeč předsedy Komise Josého Barrosa o neopodstatněnosti ruských obav z energetické politiky EU reagoval ruský prezident Putin otevřeně s tím, že „Barroso ... se mýlí“.¹⁹ Podařilo se nicméně nalézt shodu při odsouzení izraelského úmyslu k rozšíření osad na území E1.²⁰ Podle Josého Barrosa se jednalo o „velmi plodný summit“; obě strany jsou odhodlány pracovat na nové dohodě a cílem obou stran je dosáhnout bezvízového cestovního režimu, jakkoli v otázce energetiky a lidských práv zůstávají neshody.²¹

SINGAPUR: DOHODA O VOLNÉM OBCHODU

Popis problematiky

První asijskou zemí, s níž EU uzavřela dohodu o volném obchodu (FTA) byla Jižní Korea. Tato dohoda vstoupila v platnost v červenci 2011 a byla ze strany Komise hodnocena jako obchodní průlom do Asie.²² EU se nicméně snaží o dojednání FTA i s dalšími asijskými zeměmi; jednání probíhají s Malajsíí a Vietnamem a Komise by chtěla jednání zahájit i s dalšími zeměmi Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN). Dlouhodobým cílem Komise je pak vyjednat regionální FTA mezi EU a ASEAN.

¹⁵ Europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2012 o využívání soudnictví k politickým účelům v Rusku, 13. 9. 2012, [ZDE](#).

¹⁶ Europolitics 4553, EU's WTO case against Moscow ready to be filed, 20. 12. 2012.

¹⁷ Europolitics 4554-4555, Moscow threatens WTO action against EU's third energy package, 21. 12. 2012.

¹⁸ Vztahy s Ruskem: příprava 30. summitu EU–Rusko (Brusel 21. prosince 2012) – [17084/12](#)

¹⁹ Eubusiness.com, Combative Putin takes EU to task, [ZDE](#).

²⁰ Eubusiness.com, EU, Russia say new settlements are 'obstacle to peace', 21. 12. 2012, [ZDE](#).

²¹ European Commission Press Release, EU-Russia Summit – President Barroso's main messages, 21. 12. 2012, [ZDE](#).

²² Přehled SZBP říjen 2010, Summit EU-Jižní Korea, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Dne 16. prosince 2012 byla dokončena jednání o FTA mezi Komisí a Singapurem.²³ Dohoda nyní bude muset být podepsána a ratifikována; lze předpokládat, že tento proces bude trvat až okolo dvou let. Singapur je již tak obchodně velice otevřená země, proto případné obchodní důsledky nebudou veliké. Komise tak zdůrazňuje také to, že se jedná o průlom mezi zeměmi ASEAN a je možné, že ostatní země sdružení nebudou chtít za Singapurem zůstat pozadu.²⁴

ZMĚNY KLIMATU: KONFERENCE V DOHA

Popis problematiky

Ve dnech 26. listopadu až 7. prosince 2012 se v Doha (Katar) konala 18. mezinárodní konference (COP 18) smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC). Vyjednává se o mezinárodní úpravě boje proti změnám klimatu po roce 2012, kdy končí platnost stávající dohody, Kjótského protokolu.

Boj proti změnám klimatu je sice dlouhodobě jednou z priorit SZBP, oproti summitům minulých let (zejména Kodaň 2009)²⁵ lze nicméně zaznamenat přesun problému klimatických změn na druhou kolej. Příčinou může být snaha o řešení aktuálních problémů eurozóny a snížené očekávání od jednotlivých kol jednání, od nichž EU nyní nezádá průlom, nýbrž postupné kroky směrem k přijetí **právně závazné dohody**, k níž by se připojily rozvinuté i rozvojové země a která by zavedla opatření vedoucí ke splnění tzv. **dvoustupňového cíle**.²⁶ Výsledky minulých jednání nejsou v tomto smyslu považovány za dostatečně ambiciózní (hovoří se o tzv. gigatonovém rozdílu mezi současnými závazky a možnostmi dosažení dvoustupňového cíle); postupně se také upustilo od ideje dojednání takové dohody do konce roku 2012 a zahájení implementace v roce 2013 – tak, aby časově přímo navazovala na Kjótský protokol.

Podle výsledků minulé konference (COP 17) z prosince 2011 by k vyjednání nové dohody mělo dojít do roku 2015 a dohoda by měla být platná od roku 2020. Kjótský protokol by měl být po svém vypršení v roce 2012 prodloužen, nicméně od **druhého období Kjótského protokolu** odstoupily Japonsko, Rusko a Kanada. Od stávající konference se čekalo především dohodnutí konkrétních závazků druhého kola Kjótského protokolu a jejich odsouhlasení na jedné straně a dohodu o počátku

²³ EU Commission Press Release, EU and Singapore agree on landmark trade deal, 16. 12. 2012, [ZDE](#).

²⁴ Europolitics 4551, EU and Singapore conclude free trade deal, 18. 12. 2012.

²⁵ Pro informace o zmíněných konferencích viz Přehled SZBP prosinec 2009, Kodaňská konference, [ZDE](#).

²⁶ Jedná se o snahu udržet globální oteplení pod hranicí dvou stupňů Celsia vzhledem k předindustriálním hodnotám. Tento cíl zůstává oficiálním cílem EU, nicméně např. Evropský parlament žádá jeho přezkoumání. Viz usnesení EP z 16. 11. 2011, [ZDE](#).

jednání o postkjótském režimu na straně druhé;²⁷ tedy o konkretizaci výsledků minulé konference.

Evropský parlament ke konferenci

Evropský parlament (EP) se tématu změn klimatu věnuje dlouhodobě; výstup loňské konference v Durbanu byl z jeho strany přijat kladně (včetně skupiny Zelení/EFA). Dne 22. listopadu 2012 přijal EP usnesení, v němž se na Durban odvolává jako na základ současných jednání a vyzývá k dodržení stanovených cílů.²⁸ V tomto smyslu se EP obává obstrukcí, k nimž podle něho byla zřetelná tendence na přípravné konferenci v Bonnu v květnu 2012. K rozhodnější akci EP vyzývá rovněž EU: cíl, který chce EU nyní splnit, je snížení emisí o 20 % do roku 2020 (vzhledem k úrovni z roku 1990); EP to ale pokládá za nedostatečné a prosazuje cíl 30 %.²⁹

Průběh a výsledky konference

Konference přinesla následující výsledky:

- dohoda o ustavení druhého období Kjótského protokolu, které začne 1. lednem 2013 a skončí v roce 2020. Vliv druhého Kjóta ale bude spíše symbolický, protože se týká pouze EU, Islandu, Chorvatska a 8 dalších vyspělých států (např. Austrálie, Norsko, Švýcarsko); tedy země dohromady představující okolo 15 % světových emisí skleníkových plynů. USA, Japonsko, Kanada, Nový Zéland a Rusko se dohody nezúčastní stejně jako země rozvojové v čele s Čínou.
- shoda na dlouhodobých cílech: v roce 2015 dojednat dohodu platnou od roku 2020; aktuální nadále zůstává dvoustupňový cíl. Dohoda by se neměla týkat pouze vyspělých států (jako Kjótský protokol), ale i zemí rozvojových a USA.³⁰

Hodnocení výsledků konference

Eurokomisařka pro boj proti změnám klimatu Connie Hedegaardová zhodnotila výstupy z Doha v zásadě jako úspěch, protože hlavní cíl, připravit půdu pro novou dohodu platnou od roku 2020, byl splněn.³¹ Daleko skeptičtější byla např. skupina Evropského parlamentu Zelení/EFA, podle níž „rozhovory o změnách klimatu pokračují v náměsíčné chůzi, zatímco klimatická diplomacie EU koktá“.³² Podle Greenpeace došlo v Doha ke „krachu rozhovorů o změně klimatu“.³³ Podle analýzy Europolitics dosáhla EU pouze nejzákladnějšího minima a v této oblasti ztratila své vůdcovství.³⁴

Předpokládaný vývoj

Další konference ke změně klimatu se má konat v prosinci 2013 ve Varšavě.

²⁷ Přehled SZBP prosinec 2011, Změna klimatu: konference v Durbanu, [ZDE](#).

²⁸ Usnesení Evropského parlamentu k dispozici [ZDE](#).

²⁹ Europolitics 4522, EU must raise bar, say MEPs, 7. 11. 2012.

³⁰ Europolitics 4546, Doha assures strict minimum as EU plays 'loser wins', 11. 12. 2012.

³¹ Guardian.co.uk, Why the Doha climate conference was a success (by Connie Hedegaard), 14. 12. 2012, [ZDE](#).

³² Greens-efá.eu, Climate talks continue to sleepwalk, as EU climate diplomacy stutters, 10. 12., [ZDE](#).

³³ Greenpeace.org, Talks fail to meet pace of climate change – Greenpeace, 8. 12. 2012, [ZDE](#).

³⁴ Europolitics 4546, Doha assures strict minimum as EU plays 'loser wins', 11. 12. 2012.

IZRAEL, PALESTINA

Pozadí

V reakci na žádost o uznání statusu nečlenského pozorovatelského státu ve Valném shromáždění OSN ze strany Palestinské samosprávy³⁵ sáhl Izrael k odvetným krokům: 2. prosince 2012 oznámil výstavbu nových objektů v osadách ležících na palestinských územích (jedná se přitom o výstavbu v tzv. oblasti E1, která by rozdělila Západní břeh Jordánu na severní a jižní část) a oznámil zadržování palestinských daňových příjmů ve výši 100 milionů amerických dolarů.

Jednání v institucích EU

Dne 13. prosince 2012 k situaci přijal usnesení Evropský parlament,³⁶ který uznání statusu Palestiny ve Valném shromáždění podporuje a který obě odvetné akce Izraele odsoudil a vyzval k urychlenému ukončení jakékoli další výstavby na palestinských územích a k okamžitému převodu daňových příjmů palestinské samosprávě.

O záležitosti jednala dne 10. prosince 2012 Rada, která „je hluboce zděšena a rozhodně se staví proti plánům Izraele na rozšíření osad na Západním břehu a ve východním Jeruzalémě, včetně území E1“;³⁷ současně vyzývá Izrael, aby upustil od všech kroků, které by mohly přispět k finanční nestabilitě Palestinské samosprávy. Mnohé země EU si také předvolaly izraelské velvyslance, kteří měli situaci vysvětlit. ČR, která se při hlasování o statusu Palestiny v OSN projevila jako nejvíce proizraelský z členských států EU, tentokrát s izraelskými plány rovněž nesouhlasí – ministerstvo zahraničí je znepokojeno jak izraelským pozastavením plateb, tak plány na výstavbu osad, s čímž byl seznámen i izraelský premiér Benjamin Netanjahu na své návštěvě Prahy 5. prosince 2012.³⁸ Kriticky na izraelské záměry reagovaly i USA.

Netanjahu na mohutnou mezinárodní kritiku reagoval s tím, že nerozumí, proč by plánovaná výstavba měla bránit vzniku palestinského státu, „to zkrátka není pravda“.³⁹ Tvrději se vyjádřil izraelský ministr zahraničí Avigdor Lieberman, který upozornil na nová prohlášení hnutí Hamás, podle nichž Palestinci „neustoupí ani o palec“ z historického území Palestiny, které zahrnuje i Izrael. Podle Liebermana EU přehlíží výzvy ke zničení Izraele a její politiku lze přirovnat k politikám 30. let dvacátého století.⁴⁰

³⁵ Přehled SZBP listopad 2012, Palestina: žádost o uznání ve Valném shromáždění OSN, [ZDE](#).

³⁶ Usnesení Evropského parlamentu k dispozici [ZDE](#).

³⁷ Závěry Rady, 10. 12. 2012, [ZDE](#).

³⁸ Mandát pro zasedání Rady pro zahraniční věci, 10. 12. 2012, str. 26.

³⁹ Eubusiness.com, Israel rejects EU outcry over new settlements, 10. 12. 2012, [ZDE](#).

⁴⁰ Eubusiness.com, EU's Jewish policy 'like 1930s': Israel's Lieberman, 11. 12. 2012, [ZDE](#).

ZASEDÁNÍ RADY 10. PROSINCE 2012

Mali – mise SBOP

EU zůstává i nadále velmi znepokojena vývojem situace v Mali,⁴¹ kde se na severu země vytváří prostředí vhodné pro růst organizovaného zločinu a terorismu. S ohledem na tyto skutečnosti posvětila Rada vyslání mise SBOP,⁴² která má sloužit k výcviku ozbrojených složek, které jsou v Mali pod kontrolou legálních civilních institucí. Rada zdůraznila, že mise bude zrealizována na základě pozvání malijské vlády,⁴³ jejímž ozbrojeným složkám má pomáhat s výcvikem.⁴⁴ Tato mise se však v žádném případě nemá účastnit bojových operací. Rada rovněž přivítala a podpořila návrh vysoké představitelky na jmenování zvláštního vyslance EU pro oblast Sahelu.

Ukrajina – kritéria pro Asociační dohodu

Na zasedání Rady v květnu 2012 byla stanovena kritéria,⁴⁵ jimiž EU podmínila podpis nové Asociační dohody s Ukrajinou.⁴⁶ Na prosincovém zasedání Rada potvrdila svoji ochotu k podpisu dohody, jakmile Ukrajina projeví odhodlání a vyvine úsilí k pokroku ve vymezených oblastech.⁴⁷ Za ideálních podmínek by tak k podpisu mohlo dojít do doby konání summitu Východního partnerství ve Vilniusu v listopadu 2013.⁴⁸ S ohledem na snahu o vytvoření zóny volného obchodu (*Deep and Comprehensive Free Trade Area*) také Rada kritizovala zavádění protekcionistických opatření, která mohou být v rozporu se závazky Ukrajiny vůči WTO.⁴⁹

Jižní sousedství - Sýrie

Rada vyjádřila plnou podporu Zvláštnímu zmocněnci OSN Lakhdaru Brahímímu a jeho snaze nalézt politické řešení syrské krize.⁵⁰ Na části zasedání Rady byl rovněž přítomen vrcholný představitel Národní koalice syrských revolučních a opozičních sil Ahmad Moaz al-Khatíb. EU dosud neuznala Národní koalici za jediného legitimního reprezentanta syrského lidu (což považuje za předčasné i ministerstvo zahraničí ČR); zachovala se tak vůči ní skeptičtěji než USA.⁵¹ Europolitics nicméně nachází změny formulací v závěrech Rady, které naznačují, že Rada se stává vůči Národní koalici vstřícnější.⁵²

⁴¹ Pro základní informace o vývoji situace v Mali viz Přehled SZBP březen 2012, Mali: státní převrat, [ZDE](#).

⁴² Mise předpokládá nasazení cca 200 instruktorů spolu s nezbytným technickým zázemím po dobu 15 měsíců. Viz EU prepares mission to train Malian army [ZDE](#).

⁴³ Kromě toho, že mise je výsledkem žádosti o spoluúčast ze strany Mali, je třeba zdůraznit, že je rovněž zrealizována v souladu s rozhodnutím Rady bezpečnosti OSN č. 2071.

⁴⁴ Consilium.europa.eu, PRESS RELEASE 3209th Council meeting, 10. 12. 2012, [ZDE](#).

⁴⁵ Jak uvádí mandát pro zasedání Rady, jednalo se o regulérní průběh říjnových parlamentních voleb, demokratické reformy v souladu s evropskými hodnotami a reformu soudnictví v kontextu *selective justice*.

⁴⁶ Viz Přehled SZBP květen 2012.

⁴⁷ Ve vztahu k proběhnuvším říjnovým volbám se v závěrech Rady mluví o „jistých nedostatcích a zhoršení“.

⁴⁸ Consilium.europa.eu, PRESS RELEASE 3209th Council meeting, 10. 12. 2012, [ZDE](#).

⁴⁹ Europolitics N°4546, 12. 12. 2012, EU expects to conclude association agreement with Kyiv by end 2013.

⁵⁰ Consilium.europa.eu, PRESS RELEASE 3209th Council meeting, 10. 12. 2012, [ZDE](#).

⁵¹ Euobserver.com, US recognizes Syrian rebels after EU says No, 12. 12. 2012, [ZDE](#).

NOVINKY Z EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Strategie EU v oblasti lidských práv

EP přivítal jmenování zvláštního představitele EU pro lidská práva, o něž Parlament žádal již v předchozích zprávách. Parlament rovněž apeluje na EU, aby si prosazováním politiky rozvojové pomoci udržovala postavení „největšího světového ochránce lidských práv“. EP vyzval Komisi k vytvoření jednak právních předpisů, které by zamezily společností z EU v podpoře pachatelů porušování lidských práv, ale také seznamu společností, jež byly svojí činností přímo spoluvinný za porušování lidských práv.⁵³

Nová dohoda EU-Rusko

V souvislosti s probíhajícími jednáními o nové dohodě EP zdůraznil význam konsenzu mezi členskými státy Unie, na jehož základě EU může vést jednání s Ruskou federací jako jeden subjekt. EP doporučil Radě, Komisi a ESVČ zaměřit se během jednání o dohodě na stav a dodržování lidských práv, nezávislost soudního systému, prostředí pro rozvoj občanské společnosti, jakož i dodržování pravidel WTO ze strany Ruska. Orgány EU by také měly trvat na ukončení šíření zbraní z Ruska do zemí, na něž EU, OBSE a OSN uvalily zbrojní embargo.⁵⁴

Situace na Ukrajině

EP se vůči Ukrajině vyjádřil kriticky vzhledem k průběhu posledních parlamentních voleb, které byly podle zahraničních pozorovatelů v rozporu se základními mezinárodními normami. Parlament také vyjádřil své znepokojení nad stále více rozšířenými nacionalistickými náladami, které byly nejvíce patrné v podpoře politické strany „Svoboda“. EP se, mimo jiné, připojil k Radě a jejím výzvám k uskutečnění nezbytných reforem zejména v oblasti justice a osvobození politických vězňů, včetně Julie Tymošenkové.⁵⁵

Zpráva o pokroku Albánie za rok 2012

EP vyjádřil podporu budoucímu začlenění Albánie do Evropské unie, avšak pouze za předpokladu, že budou dokončeny a přijaty klíčové reformy soudnictví a veřejné správy. Se znepokojením však bylo konstatováno nedostatečné prosazování zákona proti obchodování s lidmi, přetrvávající korupce a celkové nedostatky v oblasti právního státu. EP vyzval Albánii k důslednému uplatňování kritérií týkajících se nedávné liberalizace víz se zeměmi Schengenského prostoru a rovněž ke zrušení

⁵² Na minulém zasedání Rady byla použita formulace „legitimate representatives of the aspirations...“, tentokrát „legitimate representatives of the Syrian people“. *Europolitics* N°4547, 12. 12. 2012, EU moves closer to Syrian opposition bloc.

⁵³ europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 o přezkoumání strategie EU v oblasti lidských práv, 13. 12. 2012, [ZDE](#).

⁵⁴ europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 obsahující doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost týkající se jednání o nové dohodě mezi EU a Ruskem, 13. 12. 2012, [ZDE](#).

⁵⁵ europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 o situaci na Ukrajině, 13. 12. 2012, [ZDE](#).

dvoustranné dohody se Spojenými státy o imunitě, jelikož není v souladu s politikou EU v otázce Mezinárodního trestního soudu (ICC).⁵⁶

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

VZTAHY S ARMÉNIÍ - Návrh rozhodnutí Rady o podpisu Dohody mezi Evropskou unií a Arménskou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob (Brusel 18.prosince 2012) - [16909/12](#)

Datum: 18.12.2012

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Tento návrh představuje právní nástroj pro podpis dohody o zpětném přebírání osob. Rada o něm rozhodne kvalifikovanou většinou. Cílem návrhu dohody je stanovit na recipročním základě rychlé a účinné postupy pro identifikaci a řádné navrácení osob, které nesplňují podmínky vstupu nebo pobytu na území Arménie nebo některého členského státu EU, a usnadnit v duchu spolupráce tranzit těchto osob.

Klíčové body vzájemných vztahů s Ruskem - [17083/12](#)

Datum: 3. 12. 2012

Typ dokumentu: Materiál Pracovní skupiny pro východní Evropu a střední Asii

Obsah dokumentu: Dokument ještě jednou do detailu zpracovává hlavní témata vzájemných vztahů (v anglickém jazyce). Jedná se např. o jednání o nové rámcové dohodě, partnerství o modernizaci, WTO, lidská práva, právní stát, energetické vztahy, jaderná bezpečnost, změny klimatu, Sýrii, Írán...

⁵⁶ Europarl.europa.eu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 o zprávě o pokroku Albánie za rok 2012, 13. 12. 2012, [ZDE](#).